

[Socialministeren]

fik o. lign. skal tilsidesættes. De skal tværtimod ses og løses i lyset af de rammer, der stilles op. Det er før set, at kommissionsbetænkninger er druknet i en detaildebat uden faktiske resultater. Ældrekommissionens rapport skal herudover kunne overleve i en tid med knappe ressourcer. Det er derfor min hensigt at sætte fokus på 3 hovedområder:

- ældres forhold til arbejdsmarkedet,
- pensionisternes økonomi,
- nye og bedre boligformer.

Alle 3 områder er afgørende i bestræbelserne for at skabe vilkår for den ældre generation, som gør forholdene frie og menneskelige og i størst mulig harmoni med det øvrige samfund.

Bliver overgangen fra erhvervsarbejdet til pensionisttilværelsen mere glidende, vil omstillingen være lettere.

Gøres pensionisternes økonomi mere overskuelig, og kan den oven i købet på længere sigt forbedres, øges trygheden.

Forsøger vi at bryde med de stive institutionsformer og i stedet knytte døgnplejen til nye boligformer, bidrager vi til en forbedring af den fysiske ramme omkring de ældres dagligdag.

Smidig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, delpension, førtidspension

Der bør i de kommende år arbejdes henimod at give ældre langt bedre betingelser for, at overgangen fra arbejde til pensionisttilværelse kan smidiggøres. Det må være den enkelte selv, som efter eget ønske bestemmer, hvornår og i hvilken takt tilbagetrækningen skal foregå.

Dette forudsætter opfyldelse af 2 væsentlige betingelser.

Den ene retter sig til arbejdsmarkedets parter, som ved indgåelse af aftale om arbejdstid, lønforhold m.v. bør give mulighed for, at de ældre på arbejdsmarkedet får mulighed for en selvvalgt tilbagetrækningsrytme.

Det bør være muligt at foretage en tilpasning af den nuværende efterlønsordning, så arbejdsophøret bliver mere glidende. Målet må være en kombination af delpension og deltidsbeskæftigelse, og jeg er derfor åben for ideer fra bl. a. arbejdsmarkedets parter om dette. Det skal dog understreges, at en delpensionsordning i givet fald må opbygges på en sådan måde, at den tager hensyn til

den faktiske økonomiske situation, landet er i, og tager hensyn til et andet punkt, kommissionen meget kraftigt har fremhævet, nemlig at der skal skabes en bedre sammenhæng i hele systemet af offentlige pensioner.

Hvad det sidste angår, er det min hensigt snarest at fremsætte forslag om en reform på førtidspensionsområdet, hvor hovedformålet er en forenkling af det gældende system samt en afløsning af den laveste invalidepension, som i højere grad end i dag sikrer et realistisk forsørgelsesgrundlag for denne gruppe pensionister.

Samspillet mellem skat, pension og andre indtægtsafhængige sociale ydelser

Samspilsproblemet består i, at reglerne for indkomstbeskatning og for aftrapning eller betaling for en del af de sociale ydelser spiller sammen på en uheldig måde. F. eks. kan en indtægtsfremgang på 1.000 kr. for en enlig pensionist, der modtager pensionstillæg, boligydelse og hjemmehjælp, i mange tilfælde betyde, at der reelt kun er ca. 200 kr. eller 20 pct. tilbage til merforbrug. I ekstreme tilfælde oplever pensionisten endog, at indkomstfremgangen ædes op af »samspilsproblemet«.

Samspilsproblemet er et eksempel på manglende sammenhæng. Det nuværende system opleves som urimeligt, og det er for de fleste uforståeligt og uigennemskueligt.

Der er ikke tale om et nyt problem; det har – som alle ved – indtaget en meget central placering i den politiske debat i efterhånden mange år.

De kommende års politiske indsats må i meget høj grad stræbe mod at mindske disse samspilsproblemer.

Når en løsning af det af alle erkendte problem er så vanskelig, hænger det sammen med, at der må tages meget vidtgående hensyn til de grupper, som har behov for ydelser fra det offentlige.

Kommissionen har som en mulig løsning skitseret en ældreydelse. Der er ikke tale om en ny art ydelse til ældre, men om en teknisk sammenkædning af de indtægtsafhængige ydelser. Ideen er, at ydelserne skal ses i sammenhæng, og at betalingen eller reduktionen i ydelserne på grund af indtægter skal ske efter en enhedsskala. Jeg er åben for, at dette kunne være en mulighed, men en afklaring